

Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží, dar a společenství Ducha svatého se všemi námi! Amen.
 „Vejděte těsnou branou; prostorná je brána a široká cesta, která vede do záhuby; a mnoho je těch, kdo tudy vcházejí. Těsná je brána a úzká cesta, která vede k životu, a málokdo ji nalézá.“ Mt 7,13-14

Píseň 189 B *Hrad přepevný*

Modlitba

Čtení: Dt 8,10-20

Píseň (Svítá) 96 *Já hledám stále dům svůj*

Text: L 4,1-13 Kázání:

Ježíš vítězí. Ďábel je na lopatkách. Knokautován. Sotva se zvedne, odchází a jen přes rameno výhrůžně ucedí, že všeho do času, ještě se uvidíme. Diváci jásají. Rozradostnění triumfem svého favorita rozcházejí se do svých domovů. - - Takhle bychom mohli odcházet z dnešních bohoslužeb. Povzbuzení, posílení. Zlo není všemocné. Ďábel je porazitelný. Byli bychom však naivní, kdybychom podlehlí dojmu, že ten zápas je snadný.

Možná už pořádně nevíme, co dokáže hlad. Mění se náhled na to, co je důležité, bortí se zábrany, opouštějí zásady. Obdobné účinky jako hlad může mít jakýkoli pocit ohrožení. Mění se náhled na to, co je důležité, bortí se zábrany, opouštějí zásady. Cítím-li se ohrožen, stávám se snadnou kořistí zlého.

Další komplikace: Vyprávění hned od počátku zlo pojmenuje. Ďábel je odhalený, odkrytý. Je rozeznatelný pro diváka, ale není jasné, zda Ježíš ví, s kým má tu čest. Z jeho hlediska se může setkání jevit jinak. Ďábelská pokušení mohou být dokonce jeho vnitřními hlasy! A podle mnoha jiných biblických příběhů zlo jedná jako protivník skrytý, záludný. Satan převlečený za anděla světla. Schopný manažer v dokonale padnoucím oděvu nabízející své služby. Zbožná žena překypující obětavostí. Chléb vydupaný ze země, z pouštního kamení jako zázračná pomoc, jako řešení v situaci nouze. Záchrana před pádem, jistota Boží ochrany. Co je na tom zlého? Tady v kostele je nám vše jasné – ale co zítra v práci, na ulici, v našich dilematech, v našem všedním rozhodování anebo v našem setrvačném prisleplém plynutí bez otazníků a pochybností, ve složitostech světa???

Pokušení stará jako lidstvo samo. Alespoň ta první dvě. Pokušení konzumu a pokušení moci. Nemělo by být obtížné je odhalit! Jenže tady se dostávají do zvláštní souvislosti – pokušitel je uvozuje slovy „Jsi-li Syn Boží“. - - V čem bychom měli být nejsilnější, v tom jsme nejzranitelnější. Co by nám mělo být oporou, to se může stát osidlem, léčkou, pastí. Naše nejhlubší zakotvení, identita, zdroj vnitřní síly představuje zároveň největší nebezpečí. „Ty jsi můj milý Syn“, slyší Ježíš hlas z nebe při svém křtu. Je naplněn Duchem svatým. Dostává sílu? Vznáší se? Jako by se ocitl vysoko, nad běžným pachtěním, na vysoké hoře? Na vrcholku chrámu? Jímá ho závrať ze všech možností, která taková pozice, taková identita nabízí?

Každý pokřtěný slyší hlas: jsi Boží dítě. Patříš Bohu. Jsi dcerou, jsi synem Božím. Jako Ježíš Kristus je jeho prvorozeným, tak ty jsi dalším sourozencem. A Duch svatý se i na tebe bohatě vylévá jako tato voda. Co ten křest a dar Ducha znamená? Dává nám hlubší zakotvení života, moc a sílu? Dává nám nějakou novou kvalitu života? Příslib zvláštní ochrany, požehnání, příslib nových možností? Ano. Ale příběh o Kristových pokušeních naznačuje: v čem bychom měli být nejsilnější, v tom jsme nejzranitelnější. Co by nám mělo být oporou, to se může stát osidlem, léčkou, pastí.

Příběh o Kristových pokušeních možná zrcadlí i nějakou obecnou lidskou zkušenost, ale je tu především pro věřící. Podstatou pokušení není etické selhání, ale deformace víry. Záměna víry za pověru. Záměna víry za falešnou důvěru. Pokušení svádí k jakoby zbožné odpovědi, která však ve svých důsledcích opouští skutečnou Boží cestu.

Máš-li hlad, opatři si chléb. Jsi-li Syn Boží. Pro mne je podstatou tohoto pokušení, že jsem dítětem Božím proto, abych sytil svůj duchovní hlad. Pojetí víry, která je zaměřená na vlastní potřeby.

Spiritualita zavínutá dovnitř do sebe. Sobectví individuální nebo skupinové – sbor a církve, které se starají jen samy o sebe. Snaha především o to, abychom to tu v kostele měli pěkně, abychom se cítili na bohoslužbách dobře. Tolikrát vyslovovaná obava: budeme mít na to, abychom měli svého faráře? Rozumím tomu všemu, jen se chci zeptat: nač chceme mít svého faráře? K čemu by nám tady mělo být dobře? Co je naším posláním? Co je smyslem naší existence? Proč žijeme?

Možná jsme dětmi Božími a jsme tu proto, abychom pomohli šířit Boží království. A tady se nabízí druhé pokušení. Vykročit z bezmoci vlastní bezvýznamnosti. Získat vliv, mít moc věci měnit. Opřít se o formální autoritu (postavení církve zakotvené v zákoně státu), ucházet se o podporu vlivných a mocných. Užívat stejných nástrojů mediální masáže, selektivního informování. Druhé pokušení nedokáže zakrýt faustovskou zkušenost, že za takový podíl na moci se platí. A že odolat a klanět se jedině Bohu znamená unést svou bezmoc, ale zachovat si skutečnou nezávislost a svobodu. Je to těžké, a proto si zřejmě musíme opakovat na konci každého Otčenáše: „Neboť tvé (Otče!) je království, moc a sláva“.

Poslední pokušení jde nehlouběji. Jde o Boží ochranu. Věříš tomu, že tě Bůh ochrání? Jsi ochoten se pustit svých jistot? Víra přece znamená vykročení do neznáma (jako Abraham), ochotu riskovat, ochotu se nasadit. Dokonce se mluví o „skoku víry“. Jenže nic z toho nemáš podnikat proto, aby sis posiloval svou víru. Nebudeš pokoušet – protože testovat důvěru znamená nedůvěřovat. Vykročit do neznáma, riskovat se týká naší ochoty následovat, vztahuje se k Božímu dílu při stvoření. Neboť nevíme předem přesně, jaký bude náš úkol a před jaké překážky a zkoušky budeme postaveni. Před čím nás Bůh ochrání? Nač myslíme v modlitbě „zbav nás od zlého“? Nemyslím, že se věřícím nemohou dít zlé věci, nevyhýbá se nám všelijaké trápení. Boží ochrana, myslím, je ochranou před pádem do nesmyslnosti, nicoty, prázdna bez vztahů a bez naděje.

Ďábel je lhář. Nemá tu moc a nejde mu o to, aby Syn Boží upevnil svou identitu, svou víru a aby rostlo Boží království. Ale jak lháře poznat a odhalit? Ježíš se chrání slovem Písma svatého. Ovšem, i ďábel Písmo cituje! Jaký je v tom rozdíl? Ďábel cituje žalm 91. Chytře, leč perverzně. V doslovném významu a bez ohledu na souvislosti. Ježíšovou obranou je znalost celého Zákona, vnímavost, co je v něm podstatné, schopnost kritického výkladu a pokora. Zabýváme se my evangelíci Písmem pořádně a do hloubky?

Bylo by zrádným pokušením si myslet, že ďábel byl snadno a rychle vyřízen několika citáty z Písma. To, co Ježíše možná podrželo, bylo vědomí, že má poslání, že má jít cestou, která bude zahrnovat zápasy, bolest, setkávání, střety až po kříž. Pokušením jsou rychlá řešení a zkratky. Boží království přichází jako dar, který je nám posilou, když den za dnem hledáme a zápasíme o víru, naději a lásku. Amen.

Píseň 314 *Pán Kristus, Syn Boží věčný*

Ohlášky, sbírka

Píseň (Svítá) 140 *Široká a úzká brána*

Přímluvná modlitba + Otče náš

Poslání: „Hospodin je Bůh, on nás učinil. Jsme jeho lid, ovce, které pase.“ Ž 100,3

Požehnání

Píseň 198 *Pod ochranou Nejvyššího*